Hoe breng ik een zaak voor de rechter?

Inhoud aangereikt door

European Judicial Network (in civil and commercial matters)

Hongarije

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Een betalingsbevel is een van de procedures om vorderingen wegens achterstallige betaling op te eisen maar is ook de enige en verplichte procedure voor bepaalde in de wet omschreven vorderingen. Dergelijke buitengerechtelijke procedures worden afgehandeld door notarissen. Zie het thema Betalingsbevelprocedures.

Hongarije kent ook procedures voor alternatieve geschillenbeslechting. Zie het thema Alternatieve geschillenbeslechting.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Het antwoord op de vraag of een zaak binnen een bepaalde termijn aanhangig moet worden gemaakt en, zo ja, welke vorm die termijn aanneemt, verschilt van zaak tot zaak. Zo geldt bv. in het geval van eigendomsvorderingen geen uiterste datum voor het instellen van een vordering in rechte en ook geen verjaringstermijn. Daarentegen geldt bij vorderingen tot schadevergoeding die niet voortkomen uit een schending van contractuele verplichtingen, weliswaar geen termijn voor het instellen van de vordering maar is die vordering wel onderworpen aan een algemene verjaringstermijn van vijf jaar, die de rechtbank in overweging zal nemen als de wederpartij zich daarop beroept. Voor andere vorderingen is de termijn waarbinnen de vordering bij een rechtbank aanhangig moet worden gemaakt, vastgelegd in de wet.

Vandaar dat wordt aanbevolen om voor vragen over termijnen naar een advocaat, juridisch adviseur of rechtswinkel te stappen.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

De rechtbanken van welke lidstaat in zaken met een buitenlands element bevoegd zijn – de jurisdictievraag – is geregeld in het recht van de Europese Unie, de toepasselijke internationale verdragen en het Hongaarse internationaal privaatrecht.

De relevante EU-wetgeving die in de regel van toepassing is in handels- en burgerlijke zaken, bestaat onder meer uit Verordening (EU) nr. 1215/2012 en het nieuwe Verdrag van Lugano (gepubliceerd bij Besluit 2009/430/EG), Verordening (EG) nr. 2201/2003 voor huwelijkszaken en ouderlijke verantwoordelijkheid en Verordening (EG) nr. 4/2009 voor zaken op het gebied van onderhoudsverplichtingen.

In gevallen waarin noch EU-wetgeving noch bi- of multilaterale verdragen van toepassing zijn, wordt de rechtsbevoegdheid vastgesteld op grond van het bepaalde in Wet XXVIII van 2017 inzake internationaal privaatrecht.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie het thema Bevoegdheid van de rechtbanken – Hongarije.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het thema Bevoegdheid van de rechtbanken – Hongarije.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Een zaak kan in persoon of via een gevolmachtigde aanhangig worden gemaakt door eenieder die

a) volgens het burgerlijk recht volledig handelingsbekwaam is,

b) een gedeeltelijk handelingsonbekwame volwassene is wiens bekwaamheid volgens het burgerlijk recht evenwel niet beperkt is ten aanzien van het voorwerp en de procedurele handelingen van de zaak, of

c) volgens het burgerlijk recht bevoegd is om ten aanzien van het voorwerp van de zaak opdrachten te geven.

Een wettelijk vertegenwoordiger treedt namens de partij op in de zaak als

a)de partij onbekwaam is in de zaak,

b*)* een wettelijk vertegenwoordiger is aangewezen voor de partij zonder gevolgen voor zijn of haar bekwaamheid, tenzij de partij in persoon of via een gevolmachtigde optreedt, of

c)de partij geen natuurlijke persoon is.

Vertegenwoordiging door een wettelijk vertegenwoordiger is krachtens Wet CXXX van 2016 inzake het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (hierna “WvBR” genoemd) verplicht in gerechtelijke procedures. Volgens het WvBR geldt de basisregel van verplichte wettelijke vertegenwoordiging niet voor zaken bij districtsrechtbanken van eerste aanleg en arbeidsrechtelijke procedures bij administratieve en arbeidsrechtbanken; in zulke gevallen is wettelijke vertegenwoordiging niet verplicht, tenzij in de wet anders is bepaald.

Het WvBR bepaalt ook wie als wettelijk vertegenwoordiger kan optreden. Wettelijk vertegenwoordigers van procespartijen zijn in de regel advocaten. Als wettelijke vertegenwoordiging verplicht is, kan een partij die zelf bevoegd is tot wettelijke vertegenwoordiging, in haar eigen zaak optreden zonder wettelijke vertegenwoordiging, tenzij in de wet anders is bepaald.

In gevallen waarin wettelijke vertegenwoordiging niet verplicht is, kan het verzoekschrift waarmee de procedure wordt ingeleid, worden ingediend door een gemachtigde vertegenwoordiger (bv. een advocaat) die door de partij of haar wettelijke vertegenwoordiger is benoemd. Wie wel en wie niet als gemachtigde vertegenwoordiger kunnen optreden, is geregeld in het WvBR.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Het verzoekschrift moet rechtstreeks worden ingediend bij het gerecht dat bevoegd is tot het behandelen van de zaak. Krachtens het WvBR kan een partij die zonder wettelijke vertegenwoordiging optreedt in een zaak bij een districtsrechtbank of in een arbeidsrechtelijke procedure bij een administratieve en arbeidsrechtbank, haar verzoek tijdens bepaalde kantooruren mondeling indienen en het via het daarvoor bestemde formulier laten registreren bij de bevoegde rechtbank in haar woon-, werk of vestigingsplaats, of bij de in de zaak bevoegde

rechtbank.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

De procestaal is Hongaars. Tenzij anders is bepaald in de wet, een bindende rechtshandeling van de Europese Unie of een internationaal verdrag, moeten aan de rechtbank gerichte stukken zijn opgesteld in het Hongaars en worden stukken en beslissingen van de rechtbank in het Hongaars betekend. Eenieder heeft het recht om, waar dat zo is bepaald in internationale verdragen, in gerechtelijke procedures, zijn of haar moeder-, streek- of nationale minderheidstaal te gebruiken.

Door het ondertekenen van het Europees Handvest voor streektalen of talen van minderheden heeft Hongarije zich met betrekking tot het Kroatisch, Duits, Roemeens, Servisch, Slowaaks, Sloveens, Romani en Boyash tot het volgende verplicht:

- een partij die persoonlijk voor de rechter verschijnt, kan haar streek- of minderheidstaal gebruiken zonder daarvoor extra kosten te hoeven maken,
- stukken en bewijzen kunnen worden overgelegd in een streek- of minderheidstaal, zo nodig met de hulp van tolken en vertalers.

De rechtbank benoemt een tolk, een doventolk of vertaler, als dat nodig is om het recht van de partij op het gebruik van haar taal te eerbiedigen of anderszins nodig is op grond van het in het WvBR bepaalde over taalgebruik.

Het verzoekschrift moet schriftelijk worden ingediend bij de rechtbank waar de zaak aanhangig wordt gemaakt. Als elektronische communicatie verplicht is of wordt gekozen, moet het verzoekschrift elektronisch worden ingediend op een wettelijk vastgestelde wijze. Bij schriftelijke communicatie moet het verzoekschrift per post worden verzonden of persoonlijk worden ingediend (tijdens kantooruren bij de griffie of tijdens openingsuren door het in de bus bij de ingang van de rechtbank te deponeren), maar een partij die zonder wettelijke vertegenwoordiging optreedt in een zaak bij een districtsrechtbank of in een arbeidsrechtelijke procedure bij een administratieve en arbeidsrechtbank, kan haar verzoek tijdens bepaalde kantooruren mondeling indienen en het via het standaardformulier laten registreren bij de bevoegde rechtbank in haar woon-, werk of vestigingsplaats, of bij de in de zaak bevoegde rechtbank.

Verzoekschriften kunnen niet per fax worden ingediend.

Voor informatie over de mogelijkheid van het elektronisch indienen van een verzoekschrift, zie het thema Geautomatiseerde verwerking.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Het aanhangig maken van een zaak gebeurt door middel van een verzoekschrift. Dit is het stuk waarin de vordering is vervat. Het WvBR bevat een uitgebreide beschrijving van de eisen waaraan de onderdelen van een verzoekschrift moeten voldoen en de stukken die bij het verzoekschrift moeten worden gevoegd.

Een partij die zonder wettelijke vertegenwoordiging optreedt in een zaak bij een districtsrechtbank of in een arbeidsrechtelijke procedure bij een administratieve en arbeidsrechtbank, moet haar verzoekschrift indienen via een speciaal daarvoor bestemd formulier. De vordering van de partij die optreedt zonder wettelijke vertegenwoordiging, is daar zeer mee geholpen, aangezien in het formulier wordt gevraagd om de informatie die verplicht moet worden opgenomen in het verzoekschrift, en de bij te voegen stukken worden genoemd. De formulieren worden gepubliceerd op de centrale website van de rechtbanken.

In het geval van schriftelijke communicatie moeten het verzoekschrift en de bijgevoegde stukken in meervoud worden ingediend: één exemplaar voor elk van de partijen en één exemplaar voor het gerecht. Partijen met een gezamenlijke vertegenwoordiger (gevolmachtigde) ontvangen gezamenlijk één exemplaar.

Voor informatie over het elektronisch indienen van verzoekschriften, zie het thema Geautomatiseerde verwerking.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Voor een civiele procedure moeten griffierechten worden betaald. De hoogte van de per procedure verschuldigde griffierechten is vastgelegd in Wet XCIII van 1990 inzake heffingen. De partij die de procedure instelt, moet de rechten betalen bij indiening van het verzoekschrift, tenzij in een later stadium wordt beslist over de betaling van rechten. In laatstgenoemd geval worden de rechten betaald door de partij die daarin wordt verwezen door de rechter.

Een rechtbank waarbij een burgerlijke zaak aanhangig is gemaakt, wijst een verzoekschrift af zonder om nadere informatie te vragen, indien de verzoeker heeft verzuimd een bedrag aan kosten te betalen dat evenredig is met de omvang van de in het verzoekschrift vermelde vordering, of een wettelijk bepaald vast bedrag, en niet om rechtsbijstand heeft verzocht of een op de wet gebaseerde vorm van rechtsbijstand heeft aangevoerd.

Aan de partij kan rechtsbijstand worden verleend om haar te helpen haar rechten tijdens het proces te doen gelden.

Tenzij in de wet anders is bepaald, heeft een partij desgevraagd recht op rechtsbijstand (*személyes költségmentesség*) en persoonlijke vrijstelling van vooruitbetaling van kosten (*személyes költségfeljegyzési jog*) op basis van haar inkomen en financiële situatie, terwijl persoonlijke vrijstelling van de betaling van griffierechten (*személyes illetékmentesség*) op basis van haar persoon ambtshalve wordt verleend. Aan een partij wordt zaakspecifieke rechtsbijstand (*tárgyi költségkedvezmény*) verleend op grond van het voorwerp van de zaak, terwijl een verlaging van de te betalen kosten (*mérsékelt illeték*) ambtshalve wordt toegekend, indien zich tijdens het proces bepaalde handelingen voordoen.

Een vrijstelling van griffierechten houdt in dat de aan griffierechten onderworpen partij is vrijgesteld van betaling van die rechten, of wordt toegepast met betrekking tot het voorwerp van de rechten. In het geval van vrijstelling van griffierechten is de betrokken partij vrijgesteld van vooruitbetaling van de rechten en, tenzij in de wet anders is bepaald, van de betaling van eventuele niet-betaalde kosten. Een partij die is vrijgesteld van griffierechten, is niet vrijgesteld van de betaling van kosten die niet zijn betaald tijdens een handhavingsprocedure. In de wet inzake heffingen is aangegeven welke rechtspersonen in aanmerking komen voor een persoonlijke vrijstelling van griffierechten. Daartoe behoren onder meer de Hongaarse staat, gemeenten, begrotingsagentschappen en kerken.

Bij vrijstelling vanwege het voorwerp van de zaak zijn beide partijen vrijgesteld van de rechten, ongeacht hun inkomen of financiële situatie. Vrijstelling vanwege het voorwerp van de zaak wordt bv. verleend in het geval van hoger beroep tegen een beslissing over rechtsbijstand, vordering in reconventie in een echtscheidingszaak en een verzoek om een beslissing te corrigeren, aan te passen of aan te vullen.

Ongeacht hun inkomen of financiële situatie kan aan partijen vrijstelling van vooruitbetaling van griffierechten worden verleend vanwege het voorwerp van de zaak (*tárgyi illetékfeljegyzési jog*) bij onder meer procedures betreffende civielrechtelijke bescherming van personen of vorderingen tot vergoeding van schade die is veroorzaakt bij de uitoefening van het openbaar gezag. Iedere partij aan wie een dergelijke vrijstelling van vooruitbetaling van rechten vanwege het voorwerp van de zaak wordt verleend, is vrijgesteld van vooruitbetaling van rechten. In dat geval moeten de rechten aan het einde van de procedure worden betaald door de partij die daarin door de rechter is verwezen.

Een partij wordt vrijgesteld van betaling van een deel van de rechten, als haar een verlaging van de te betalen rechten wordt toegekend. Een dergelijke verlaging is een vorm van rechtsbijstand die fundamenteel verschilt van andere rechtshulp, omdat zij wordt toegekend wanneer zich tijdens de procedure bepaalde handelingen voordoen, zonder dat een verzoek nodig is, en omdat de verlaging niet is gebaseerd op de persoonlijke situatie van de partij of het voorwerp van de zaak.

Het voordeel van het niet vooruitbetalen van rechten maakt deel uit van zowel rechtsbijstand als een vrijstelling van vooruitbetaling van kosten. Rechtsbijstand kan ook worden verleend aan bepaalde personen of op grond van

het voorwerp van de zaak. In de wet is vastgelegd in welke soorten zaak rechtsbijstand kan worden toegekend vanwege het voorwerp van de zaak, en welke criteria van toepassing zijn op de toekenning van persoonlijke rechtsbijstand. Een voorbeeld van een zaak waarin vrijstelling van betaling van rechten kan worden toegekend vanwege het voorwerp, is de voogdijprocedure.

Daarnaast kan vrijstelling van vooruitbetaling van rechten worden toegekend aan personen of vanwege het voorwerp van de zaak. Aan de partijen wordt een zaakspecifieke vrijstelling van de vooruitbetaling van rechten toegekend in bv. procedures om ouderschap vast te stellen of procedures over ouderlijke verantwoordelijkheid.

Overeenkomstig de Wet inzake de activiteiten van advocaten kan over de benoeming van een advocaat vrijelijk worden onderhandeld voor de uitoefening van de activiteiten van een advocaat, tenzij anders is bepaald in de Wet inzake de activiteiten van advocaten of het burgerlijk wetboek; de partijen kunnen bijgevolg vrijelijk onderhandelen over het honorarium van de advocaat voor zover is toegestaan in de Wet inzake de activiteiten van advocaten. Onder rechtsbijstand valt de vrijstelling van betaling van het honorarium van een advocaat of vooruitbetaling daarvan. Een verzoek om toevoeging van een advocaat moet worden goedgekeurd door de dienst Rechtsbijstand.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Aan de partij kan persoonlijke rechtsbijstand of zaakspecifieke rechtsbijstand worden verleend om haar te helpen haar rechten tijdens het proces te doen gelden. Een partij die natuurlijk persoon is, kan vragen om rechtsbijstand vanwege haar inkomen en financiële situatie, en om ambtshalve te verlenen zaakspecifieke rechtsbijstand vanwege het voorwerp van de procedure. Als aan een partij rechtsbijstand wordt verleend, wordt zij vrijgesteld van vooruitbetaling van griffierechten en van betaling van een voorschot op eventuele tijdens de procedure gemaakte kosten en onbetaalde kosten, tenzij in de wet anders is bepaald, evenals van de betaling van eventuele door de staat voorgeschoten kosten en van een aanbetaling voor proceskosten.

De criteria in verband met inkomen en financiële situatie waaraan een partij moet voldoen om in aanmerking te komen voor persoonlijke rechtsbijstand, zijn wettelijk vastgelegd, evenals de gevallen waarin rechtsbijstand kan worden verleend vanwege het voorwerp van de zaak.

EU-burgers en niet-EU-burgers die legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijven, komen onder dezelfde voorwaarden in aanmerking voor persoonlijke rechtsbijstand en een persoonlijke vrijstelling van de vooruitbetaling van kosten als Hongaarse burgers, terwijl andere buitenlandse onderdanen mogelijk voor het bovenstaande in aanmerking komen op grond van internationale verdragen.

Rechtsbijstand omvat de reiskosten die EU-burgers en legaal op het grondgebied van een lidstaat verblijvende niet-EU-burgers maken om te verschijnen, als zij wettelijk verplicht zijn tijdens de zitting aanwezig te zijn.

Als een Hongaarse partij voor een buitenlands gerecht aan het recht van een ander land meer voordeel kan ontlenen dan een zaakspecifieke vrijstelling van de vooruitbetaling van kosten, moeten die voordeliger regels tijdens de hoorzitting worden toegepast op de buitenlandse partij bij een geschil voor een Hongaarse rechter.

Zie tevens het thema Rechtsbijstand.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt in de regel officieel als ingesteld beschouwd wanneer het verzoekschrift door het gerecht is ontvangen en door de griffie is ingeschreven. Bij elektronische communicatie moet het verzoekschrift in de regel als ingediend worden beschouwd wanneer het IT-systeem een ontvangstbevestiging verstuurt.

De vraag wanneer een vordering wordt geacht officieel te zijn ingesteld, is met name van belang voor vorderingen waarvoor een termijn is gesteld. Termijnen verschillen zowel in duur als in de voorwaarden waaronder verzoekschriften worden geacht op tijd te zijn ingediend.

Wat procestermijnen betreft, stelt het WvBR dat de gevolgen van het overschrijden van een termijn niet intreden

als een verzoekschrift uiterlijk op de laatste dag van de termijn als aangetekende post aan het gerecht is verstuurd. Als de communicatie tijdens het proces elektronisch verloopt, treden de gevolgen van het overschrijden van een termijn – gesteld in dagen, werkdagen, maanden of jaren – niet in, als een verzoekschrift uiterlijk op de laatste dag van de termijn op elektronische wijze overeenkomstig de IT-vereisten aan het gerecht is verstuurd. Tenzij in de wet anders is bepaald, geldt dit echter niet voor het bepalen van de wettelijke termijn voor het indienen van verzoekschriften. Verzoekschriften worden geacht op tijd te zijn ingediend als ze uiterlijk op de laatste dag van de termijn van indiening bij het gerecht aankomen.

Verzoekschriften die na het verstrijken van de termijn worden ingediend, worden door de rechtbank afgewezen. De rechtbank betekent de beslissing tot afwijzing van het verzoekschrift aan de verzoeker en geeft de verweerder kennis van de genomen maatregel. De verzoeker kan bijzonder beroep instellen tegen de beslissing.

Het wordt dan ook aanbevolen bij een juridisch adviseur, advocaat of rechtswinkel advies in te winnen om er zeker van te zijn dat het verzoekschrift op tijd wordt ingediend.

Als een partij die zonder wettelijke vertegenwoordiging optreedt in een zaak bij een districtsrechtbank of in een arbeidsrechtelijke procedure bij een administratieve en arbeidsrechtbank, haar verzoek mondeling kan indienen tijdens bepaalde kantooruren bij de bevoegde rechtbank in haar woon-, werk of vestigingsplaats, of bij de in de zaak bevoegde rechtbank, verleent een vertegenwoordiger van het gerecht die partij passende bijstand en verzoekt hij of zij haar in voorkomend geval om tekortkomingen onverwijld te verhelpen. Het gerecht stelt de partijen niet in kennis van het enkele feit dat de zaak aanhangig is gemaakt. Nadat het gerecht het verzoekschrift heeft ontvangen, onderzoekt het of het alle door de wet voorgeschreven elementen bevat.

Als een verzoekschrift aanleiding geeft tot instelling van een procedure, betekent de rechtbank het verzoekschrift aan de verweerder en roept hem of haar tegelijkertijd op binnen vijfenveertig dagen na ontvangst van het verzoekschrift een tegenvordering in te stellen. De verweerder verschijnt door de tegenvordering in te stellen.

De rechtbank verwerkt de inleiding van de procedure nadat een schriftelijke tegenvordering tegen het verzoekschrift is ingediend overeenkomstig het WvBR, afhankelijk van de omstandigheden van de zaak, sluit de inleidingsfase af en stelt een datum vast voor een hoorzitting over de grond van de zaak.

Voor informatie over de mogelijkheid van het elektronisch indienen van een verzoekschrift en de desbetreffende ontvangstbevestiging, zie ook het thema Geautomatiseerde verwerking.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Nadat het verzoekschrift is ingediend, gaat de rechtbank verder zoals is beschreven in punt 12. Afhankelijk van de omstandigheden van de zaak kan de partij nadere informatie ontvangen bij indiening van verdere stukken, als daartoe is bevolen, of tijdens de voorbereidende zitting en de hoorzitting over de grond van de zaak, op basis van de afzonderlijke kenmerken van de procedure.

Laatste update: 15/01/2024

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.